

Viihdyttävät vihjeet

Meille niin rakas ja vivahteikas suomen kieleemme antaa ristikoiden vihjeisiin valtaavan määrän mahdollisuuksia. Sanoille ja sanoilla voidaan keksiä erilaisia kiertoilmauksia, miellelyhtymiä ja ties mitä viittauksia.

Synonyymit ovat varmasti olleet ensimmäisten sanallisten vihjeiden perusaines. Sarvetonta nauttaa tarkoittavat nuti ja nupo ovat takuulla ammineet vihjeruuduissa ristikkoajanlaskun alusta saakka.

Homonyymit ovat sanoja, jotka näyttävät samalta, mutta tarkoittavat eri asiaa. Tästä tutuin esimerkki on "kuusi", joka voi tarkoittaa puuta tai lukusanaa. Muita esimerkkejä ovat vaikkapa kurkku, vuori, viini ja pakka.

Vihjeitä voi luokitella monilla tavoilla. Yksinkertaisin jako lienee vihjeiden jaottele kuvallisiin tai sanallisiin vihjeisiin. Kun taas katsotaan sanallisia vihjeitä tarkemmin, ollaan äkkiä mutkikkaiden pohdintojen äärellä. Sanalliset vihjeet voivat olla erittäin monitulkintaisia ja niiden luokittelu yhteen ja ainoaan vihjetyyppiin saat- ta olla vaikeaa.

Sanallinen vihje voi olla toiminnan tulosta tai tekemisen välinettä määrittelevä tai

kuvaileva. Vihje voi kertoa ratkaisusanan sijainnista tai ominaisuudesta. Sanavihje voi olla myös kompa, sanaliitto, yhdyssanan osa, anagrammi tai mitä tahansa.

Suorien vihjeiden lisäksi on viime vuosina eritoten vaikeampien ristikoiden ruuduissa tavattu rakennevihtejä, jotka tuovat aivovoimisteluun oman erittäin tervetulleen lisämausteensa.

Vihjetyyppejä vaihtelemalla ja sopivasti viljelemällä ristikoista saadaan kiehtovia, älynystyröitä kutkuttelevia ja ratkontaan houkuttavia. Kuvitellaan ristikko, jossa olisi vain yhtä ja ainutta vihjetyyppiä. Mahtaisi olla tylsää. Toki harvinaisuutena esimerkiksi pelkkiä kuvallisia vihjeitä sisältävä ristikko olisi mukavaa, mutta sangen erikoista vaihtelua.

Helppoja ristikoita julkaistaan pilvin pimein. Määrä ei korvaa laatua, mutta ei helppous missään nimessä automaattisesti tarkoita huonouttakaan. Sama pätee kääntäen toisessa ääripäässä. Vaikea ristikko on parhaimmillaan älynystyröitä mukavalla tavalla kutkuttava, mutta huonommillaan ratkontaintoa vähentävä ja vaikeampien tehtävien parista ratkojaa karkottava kokemus.

Pidetään hyvää huolta kauniista kielestämme, sillä se on meille käyttöä varten annettu.

Pasi Paavilainen
pasi.paavilainen@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/